

K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr. 66. 18. sierpnia 1944. W.P. Rok VI.

I. SPRAWY POLSKIE.

14. VIII. doniosł gen. Bór: Nieprzyjaciół dąży do zlikwidowania rejonu walki na St. Mińsko. Po gwałtownym ogniu o g. 10-tej przypuścił wróg atak. Barykadę na Tłumackiej musiano opuścić wobec spalania przez Niemców domów po obu stronach ulicy. Artyleria niem. ostrzeliwuje miasto bez przerwy z ciężkich dział i moździerzy, czyniąc duże zniszczenia w St. Mińsku. W ciągu dnia A.K. zniszczyła 9 czołgów niem. "Times" donosi: Pewna pomoc została dostarczona armii gen. Bora w broni i amunicji. Jasne jest, że pomoc ta powinna być większa. Wywarła ona b. dodatni wpływ na samopoczucie obrońców. Gen. Bór złożył 15. podziękowanie lotnikom alian. za rzucenie żywności i amunicji. Do Warszawy dotarły 15-go, w myśl rozkazu gen. Bora niektóre oddziały A.K., które przebiły się przez pierścień niem. i połączyły się z siłami A.K. broniącymi St. Miasto.

Prasa ang. i am. domaga się skutecznego pomocy dla Warszawy. W dniu Święta Pol. Żołnierza odbyło się w kościele pol. w Londynie nabożeństwo, w obec. Pana Prezydenta i Rządu, na intencję walczącej Warszawy. Rada Narodowa powzięła 15-go nast. uchwałę: "Dn. 1. VIII. 1944 r. Warszawa, stolica Polski, wystąpiła do otwartej walki z najeźdźcą, by przyspieszyć zwycięstwo Sprzymierzonych. Skutkiem wielkich sił niem. A.K. i Warszawa znalazły się w śmiertelnym niebezpieczeństwie. Rada Nar. wyraża głęboką cześć dla walczącej Warszawy i składa jej głęboki hołd."

14. VIII. przesławiła przez radio do kobiet p. Sikorska stwierdzając, iż kobiety polskie zagranicą wystosowały apel do kobiet całego świata z prośbą o pomoc dla Warszawy.

II Korpus Polski we Włoszech opanował Monte Vecchio, kilka klm. na pñ.-zach. od Sanigallia na wybrzeżu adriatyckim.

Dowództwo lotnictwa ogłasza: Polacy na "Mustangach" stoczyli walkę powietrzną w rejonie Chalon sur Mer, w której stracili 2 niem. Heinkel, 1 Messerschmidt i 1 Fokke Gulf, sami nie ponosząc straty.

Wyspaniażonej akcji I-szej armii Kanadyjskiej we Francji pod Falaise w roznia się polska dywizja pancerna. Jak podaje "Daily Mail" miała ona za zadanie przebić się przez niem. zaskonę przeciw-

pancerną i zlikwidować wiele niem. punktów oporu. Polacy wykonali to zadanie zajmując jedną miejscowość i szereg wzgórz. Korespondent PAT pisze: "najpierw Polacy byli świadkami ataku bombowego na nieprzyjacielskie pozycje. Było to coś strasznego i potężnego. Następnie pol. dywizje przeszły do ataku, osiągając w brawurowym porywie naznaczone cele".

W liczbie 800 okrętów, biorących udział w akcji inwazyjnej w południowej Francji są również pol. okręty.

"Times" z 14. VIII. podaje: "istnieją powody do przypuszczeń, że obecne rokowania stanowią podstawę do całkowitego zjednoczenia wszystkich Polaków. Premier Mikołajczyk nie ma wątpliwości co do szczerości marsz. Stalina o powstanie Polski wolnej, niezależnej i demokratycznej. Polityka ros. nie zmierza do powstania Polski komunistycznej /?/. Ofiarność i wytrwałość A.K. wywarła wielkie wrażenie na marsz. Stalinie i na wojsku pol. w Rosji. Polski Kon. Wyzw. Narodowego nie był bezwzględnie nieustępliwy, być może, że dojdzie więc do porozumienia."

15. VIII. Pan Prezydent odbył konferencję z prez. Mikołajczykiem, z Wodzem Nacz. gen. Sosnkowskim i min. obr. nar. gen. Kukielem.

II. SPRAWY NAJWAŻNIEJSZE.

15. VIII. powstał nowy front w południowej Francji. Wojska sprzym. lądowały w okolicach Cannes na długości 160 klm. W lądowaniu wzięły udział wojska bryt., am. i franc. Przed Cannes zrzuconych zostało 14 tys. spadochroniarzy. O 6.40 artyleria morska rozpoczęła ostrzeliwanie, a o 8-mej nastąpiło już lądowanie. Niemcy zarządzili ewakuację Marsylii. Lądowanie poparte było przez 15-tą armię lotniczą am. i przez nocne lotnicze ang. 15. VIII. doniesiono, iż operacje desantowe przebiegają pomyślnie przy b. słabym oporze niem., a zupełnym braku niem. lotnictwa. Nad terenem działań nie pojawił się ani jeden niem. samolot. Nie napotkano też na opór do 30 klm. w głąb lądu. Straty alian. wynoszą zaledwie kilku zabitych. Niemcy kilka dni temu wycofali stąd nawet działa przeciwlotnicze. Atakiem byli zupełnie zaskoczeni. W operacjach wzięło udział tysiące samolotów i szybowców. Iron. Churchill osobiście zagnał niektóre oddziały.

Gen. Wilson wydał odczwę do narodu franc., w której oświadczył, iż odrodzona armia franc. bierze udział w lądowaniu. Wojska sojusz. utworzyły na półw. wybrzeżu Francji szereg przyczółków. Opanowany został przylądek Cap Negre, 37 km. od Tuluzy. Przyczółki zostały już rozszerzone do 15 km. w głąb lądu. Opanowano oąkowice 5 miejscowości, wśród nich St. Tropez i Cannes. D-ocą wojsk franc. jest gen. Delâtre de Tassigny. Rzymska konferencja prem. Churchilla z marsz. Tito i prem. Subanicozem zmyliła zupełnie Niemców, którzy przewidywali uderzenie na Baklany.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHÓD: Luka pod Falaise ma tylko 20 km. szerokości i kurozy się z godzin na godzinę. Wojska am. walożą już na ulicach Argentan. W rej. Falaise-Alencon wojska ang. i am. wzięły do niewoli 30 tys. jeńców. Zagrożonych jest otoczeniem co najmniej 12 dywizji niem. Feldmarsz. Kluge d-ocą VII armii niem. przeżygnował od niedzieli z przeniknięciem się luką Falaise-Alencon wobec niesłychanego bombardowania lotniczego, natomiast koncentruje resztki swych rozbitych dywizji pancernych celem przebiecia się do Paryża. Ilość wojsk, zagrożonych otoczeniem wynosi co najmniej 50 tys. Luka między Falaise a Argentan zmniejsza się 15. VIII, niespełna do 15 km. Wojska kanad. doszły do samego Falaise. 16. VIII. luka wynosiła już tylko 1 1/2 km. W ostatnich 24 godzinach wzięto tu 19 tys. jeńców. Wojska amer. zdobyły zamek, który przez długi czas był kwaterą główną gen. Rommla i gdzie odbywały się narady między Rommlem, Rundstedtem a Dönitzem. Gen. Eisenhower przeniósł swą kwaterę z W. Brytanii do Francji, natomiast dowództwo niem. przeniosło się z Paryża do Meton. Francuska A. K. wzięła 14. VIII. szturmami Chateaudun. Oddziały franc. A. K. i franc. wojsk spadochronowych zajmują przeciwnie co noc jedno miasto. Pancernik ang. "Rodney" przez 2 godziny ostrzeliwał wyspę Alderney w Kanale La Manche. Niemcy na strzały zupełnie nie odpowiadają. 14. VIII. Berlin bombardowany był przez Moskity. 15. VIII. 750 bombowców amer. atakowało 10 lotnisk w Niemczech, 1100 bombowców amer. atakowało 9 lotnisk w Belgii i Holandii. 16. VIII. bombowce amer. w Italii atakowały Friedrichshafen, a z Anglii fabryki w rej. Magdeburga i Lipska.

POZUDNIE: Florencia jest już oąkowicie uwolniona od Niemców. Obecnio czynione są przygotowania do ataku na linię Gotów. Florencję zaopatrzili sprzym. natychmiast w żywność zrzucaną z samolotów.

WSCHÓD: Wojska sow. stały 15. VIII 20 km. przed linią Tallin-Dorpat-Ryga. Gen. Schörner, d-ocą XVI i XVIII armii odejtych w Estonii i Lotwie zażądali pomocy drogą powietrzną.

IV. RÓŻNE.

Miesięczny raport prez. Roosevelta i prem. Churchilla donosi, iż od początku wojny Niemcy stracili 500 łodzi podwodnych. Podczas ub. wojny niem. straty wynosiły 200 łodzi podw.

W wygłoszonej 10. VIII. mowie Goebbels zapowiedział dalszą mobilizację. Wielu z pośród dotychczasowych cywiliów będzie musiało wstąpić do wojska.

Delegacja rządu oświeślowaackiego wyznaczona do objęcia administracji terenów oswobodzonych przybyła 11. VIII. do Moskwy.

Na feldmarszałka Weichsa wykonał zamachu rewolwerowego powien oficer raniąc lekko marszałka. Oficer popełnił samobójstwo.

Feldmarsz. Paulus d-ocą VI armii pod Stalingradem przystąpił do Komitetu Wolnych Niemców w Moskwie. Paulus oświadczył, iż wojna jest dla Niemców bezapelacyjnie przegrana wobec ogromnej przewagi przeciwników i wezwał Niemców do obalenia Hitlera.

CC--CC

Na fundusz prasowy złożono w rubl: Stal 30, XY 40, 8-a 10, M. 10, Kopytko 25, Bohdan 10, "44" 50, A. 25, Zora 30, Technik 22, Zych 30, Pion 40, Klucz 9, Krzysia 6, Magda 10, Dzik 1000 ark. pap. Wujcio 35+20 i papier, Terska 10. Fundusz specjalny: Omianin kawa.

CC--CC

O s t r z e ż e n i e.

Stwierdzono, że NKWD zmusza pod terrorem Polaków do podpisywania deklaracji zobowiązującej do współpracy w wykrywaniu podziemnej pracy polskiej. Wzywamy wszystkich do ostrożności i czujności.

66

Norwid:

.... myśli każdej, każdej myśli prawie ułoży się
treść ciągłymi ofiary: patriotyzmu --
NA BRUKU W WARSZAWIE.

Trzeci tydzień zmagają się Warszawa w krwawym boju z Niemcami. My, którzyśmy przeżyli jeden ciężki tydzień we Lwowie, gdy wróg władał miastem, nie broniliśmy, wiemy dobrze, co znaczy każde słowo komunikatu, iż "obięty tej ulicy przechodziły kilkakrotnie w ciągu dnia z rąk do rąk". Wiemy dobrze - i serce się nam ściska...

Powiedział kiedyś Churchill, iż Alianci tak długo będą nieustannie bombardowali Berlin, aż to serce Niemiec będzie przestawało. Jakby w odpowiedzi na to zadają Niemcy cios za ciosem w serce Polski: Warszawę. Znęcają się nad całym krajem, pastwią się od 5 lat szczególnie nad tym nieszczęsnym naszym miastem. Czy to przypadek jedynie, iż ze wszystkich państw alianckich: Polska a ze wszystkich stolic alianckich: Warszawa najwięcej cierpi od wroga?

Nie.

Świadomość czy podświadomość wali Hitler najciężiej w ten naród, który jest głównym sprawcą klęski jego opętańczych zamiarów opowiadania świata, świadomości znuca się najbardziej nad Warszawą, w której najżywiej bije tętno oporu przeciw bestii niemieckiej.

Świadomość pokni Warszawa rolę serca Polski, ofiarom cierpi, nieustępliwie walczy o życie narodu. Walczy z zaciętymi zębami i nierozdanko... z kwiatowym uśmiechem. "Bo takie są obywatel" Warszawy, iż nigdy nie jęczy, nie płacze, a prawie zawsze kpi z wroga, śmieje mu się w oczy.

A z drugiej strony Wisły stoi pod bronią drugi nasz wróg śmiertelny, alianci naszych Aliantów. Patrzy z ciekawością na bohaterkie zmaganie się Warszawy z Niemcami i ogarnia go coraz większa złość. Czeka od szeregu dni, by go Warszawa wezwała na pomoc - czeka daremnie. Tedy - wściekają się - grozi generałowi Sosnkowskiemu i generałowi Bórowi pociąganiem do odpowiedzialności przed powojennym Trybunałem świata za lekkomyślne rozpoczęcie boju o Warszawę. /kto to mówi? Ten, kto zgórą od roku żądał wystąpienia A.K. do walki! /

Stolica naszego Polski krwawi się samotna. Patrzy bez łez, jak śmierć kosi najlepszych jej synów, jak wróg pędzi przed tankami dzieci jej i kobiety - i w odpowiedzi na bestialstwo wroga zaczyna się coraz bardziej w opór, wznosi coraz silniejsze barykady, walczy już nie tylko o każdą ulicę, ale nawet o każdy grób na Powązkach.

Postawą swą w tych krwawych zapasach świadczy przed całym światem, iż duchem urasta na wodza narodów walczących z niewolą, pociągając krew, przelewana hojnie na swych brukach, prawa narodu naszego do niepodległości i potęgi, miazdzy wszystkie kłamliwe brednie wschodniego wroga, uczy patriotyzmu świat cały.

Tedy - choć zwyciężeniem położeniem tego terenu, choć niepowin naszego jutra zapominać o własnych zmartwieniach, bo nad wszystkimi nimi dominuje jedna największa troska: o Warszawę.

W pokni świadomości jesteśmy tego, iż ona - to serce nasze, iż gdy ono bije, cały naród nasz żyje. Dźwiga nas duma z tego czystego, mocnego tętna serca naszego, tkwi w nas pewność, iż i o naszą dolę - serce to w tej chwili walczy. Iż tam, na zakrwawionych brukach Warszawy i nasz los się decyduje.

Z głębi dusz naszych płynie jedna gorąca modlitwa o siły dla tego serca, jedno gorące życzenie, by nęka jego ustała, jedno uczucie bezbrzeżnej miłości i uwielbienia.

NIEDOLE LWOWA.

Od momentu ponownego wkroczenia bolszewików do Lwowa, miasto nasze przeżywa codziennie nowe chwile udręki.

Wbrew wszystkim innym organizacjom nie kładliśmy się nigdy i dawaliśmy temu wyraz w naszej prasie, że to co nas czeka od bolszewików to nie będzie nic innego jak wroga i brutalna siła, która wbrew naszej woli będzie usiłowała rządzić w naszym kraju jak w swoim. Spełniło się:

Nastąpiły więc przede wszystkim aresztowania, rewizje, łapanie w związku z wystąpieniem A.K. Ulica żyje plotką... To też wiele powtarza się rzeczy niesprawdzonych, które wywołują niepokój i przestroch.

Następnie męka szukania pracy i w związku z tym wiele, wiele przykrości w zetknięciu się z nieprawdopodobnym a tak dobrze nam już znanym bałaganem panującym na wszystkich stopniach sowieckiej hierarchii biurokratycznej. Jeśli przed 3 laty panował chaos, to dziś spotęgowany on jest stokrotnie a wywołany i brakiem ludzi i brakiem pieniędzy. Świadczy o tym stosunki panujące na jednym choćby odcinku administracji. W szkolnictwie zapowiadano, że budynki szkolne muszą być odnowione do 25. VIII. staraniem .... rodziców, dzieci i nauczycieli. Zniszczone gniazda bombardowaniem lub granatami, pobytem wojska, zniszczona kanalizacja, powybijane szyby, popalone ławki i urządzenia - wszystko oudem na zmartwychwstać w terminie.

Straszną udręką dla mieszkańców jest brak pieniędzy. Nie ogłoszenie relacji złotego do rubla wprowadziło niebывały chaos. Nikt tych rubli nie posiada. Ceny na placach targowych podskoczyły tak, że zwykły śmiertelnik nie może kupić nie może tak z braku rubli jak i z powodu wysokich cen. Zapytującym pracownikiem o pobory - odpowiada się niefrasobliwie, że może za miesiąc lub dwa ...

Niefirasobliwie nastrojają nas również różne plagi, które wróciły w raz z powrotem władz sowieckich. Do tych należy przede wszystkim duża ilość wrogich agentów, instytucja dozorców jako szpiegów domowych, łapanie ludzi do pracy i obowiązkowa obecność mieszkańców na zwoływanych różnego rodzaju mi-tingach, wiecach i posiedzeniach. Wszystko to świadczy, że w ciągu lat nicob-oności nie się nie zmieniło. Jeśli ktoś miał jakikolwiek złudzenia - to od razu otrzeźwia. A jednak mimo całej udręki i zapamiętania się w ciągłej niedoli i smutku, na dnie każdego z nas tli się nieprzerwanie nadzieja i głęboka wiara w rychłe wyzwolenie.

==== ::==:: =====

Z ostatniej chwili: Gen. Bór doniósł 15. VIII., iż oddziały A.K. odbiły Ratusz. W radomskim rozpoczęła się akcja "Burzy" 16. VIII. npl cały dzień kierował silny egion nęka jacy na Stare Miasto, działalność piechoty niem. słabsza. Zacięte walki na Towarowej, Grzybowskiej, Halach Mirowskich. Na ulicy Przejazd Niemcy dokonali podkopów minowych. Ze wschodu słychać odgłos dział. Akcja "Burzy" w radomskim trwa nadal z b. dobrymi rezultatami. Gen. Bór i Delegat Rządu ponowili wezwanie do oddziałów A.K. stacjonowanych w okręgu warszaw., o spieszenie z pomocą stolicy Polski. Wg. ostatnich znowu wiadomości Warszawa znowu otrzymała pomoc w żywności i amunicji. Lotnik ang. służący w A.K. donosi, że ludność stolicy przyjęła w niedzielę z entuzjazmem samoloty RAF'u. Wojska ang. zajęły w północ. Francji St. Calais, Chateaudun, Chartres, Dreux, Orle-

ans i St. Harnault 37 km. od Paryża. Paryż zajęte przez Kanadyjczyków, nowe uderzenie od 48 godz. między Paryżem a wybrzeżem, przekroczenie rzeki Dives w kilku punktach, utworzenie przyczółków na Euro. Połączenie przyczółków w jedną całość w głąb 30 km. i marsz na Avignon, słaby opór niem. Wojska sow. otoczyły zakł. Sandomierza. RAF bombardował Szczecin, Kilonię i Berlin. A.K. opanowała Miechów. Min. Kot mówił, że cała prasa ang., am. i neutralna interesuje się ogromnie walką Warszawy i domaga się pomocy. "Journal de Geneve" twierdzi, iż Walka Warszawy będzie miała niezmierznię doniosłe znaczenie dla przyszłości Polski. Rząd sow. przedstawił projekt międzynarod. org. bezpieczeństwa. Pokój zostanie zabezpieczony armiami St. Zjedn., W. Brytanii, Zw. Sow. i Chin.